

Ulykke fra platform i Aalborg
– det skal aldrig ske igen:

Tjek arbejdsplatformen hver dag

Passer platformen til det arbejde, I skal
udføre? Har platformen bestået det
lovpligtige eftersyn? Ser den intakt ud?

 DRA
PLATFORM.AS
SERVICE · KVALITET · SIKKERHED

Mureren

Medlemsblad for Landsklubben for
murere, stenhuggere og stukkatørsvende
samt Murerarbejdsmændenes
landsbrancheklub.

Nr. 2/2023 • 29. årgang • april 2023

er et fagblad for Landsklubben for murere, stenhuggere og stukkatører samt Murerarbejdsmandenes Landsbrancheklub.

Bladet udgives seks gange årligt. Næste nummer udkommer i juni 2023. Sidste frist for indlevering af stof til næste nummer er den 4. maj.

Stof der ønskes optaget i Mureren skal sendes til: Fagsagen
– Den faglige PR-service
Alleen 7 A, 4180 Sorø
Tlf. 22 995 375
soren@fagsagen.dk

Stof der indsendes til bladet skal være forsynet med afsendernavn og adresse.

Redaktion

Morten Rasmussen
(ansvarshavende)
Søren Dam Nielsen

Tekst

Fagsagen
Tlf. 22 995 375

Layout

Michael Blomsterberg,
Fingerprint reklame
www.fingerprint.dk
Tlf. 23 838 420

Tryk

Jørn Thomsen Elbo, Kolding

ISSN 1395-9980
ISSN 2446-4023
(elektronisk udgave)

Mureren er FSC-certificeret og SvaneMærket.

Følg med på murerfagets egen hjemmeside:
www.3f-murer.dk

Find murerfaget på facebook

Søg på: @murerne

... lige nu

NYHED:

Lærlingeklubben EUC Sjælland er en realitet

Min store passion er at skabe et fællesskab, hvor unge får interesse for det faglige arbejde

Jeg har længe gået og tænkt på, at det kunne være godt med en lærlingeklub. Denne idé forelagde jeg faglæreren på EUC Sjælland (Geoffrey Madsen), som var lige så vild med ideen som mig.

Vores genvalgte formand (Nicklas Krogager) i Murerbrancheklubben i Sydsjælland, som også blev valgt til formand for 3F Ungdom i Region 4 hoppede også med på vognen for at få startet en lærlingeklub.

Formålet med klubben

Vi tre afholdt et møde på EUC Sjælland for at planlægge, hvordan sådan en klub skulle organiseres, og hvad vi tænkte formålet med klubben skulle være, og vi kom frem til følgende:

- At give murerlærlingene/eleverne mulighed for at netværke med andre i branchen og skabe kontakter, som kan være nyttige i deres fremtidige karriere.
- At give mulighed for at dele erfaringer og lære af hinanden.
- At give mulighed for at få ekstra træning og feedback på deres faglige kompetencer.
- At give mulighed for at få indsigt i relevante emner som pensionsplanlægning, fagforeningsmedlemskab, økonomi og skat, som kan være vigtige i deres fremtidige karriere.

Af Mikkel Vonsyld Ulrich, faglig sekretær, 3F Sydsjælland

- At skabe et positivt og inkluderende miljø for murerlærlingene/eleverne, hvor de kan føle sig velkomne og understøttet.

Derudover planlagde vi et opstartsmøde til afholdelse d. 6 marts 2023.

Samvær og nørderi

Til det omtalte opstartsmøde mødte ni lærlinge op. Vi var interesserede i at vide, hvad lærlingene tænkte om, hvad sådan en klub kunne bruges til.

Vi sendte lærlingene ud i tre-mands grupper for at få en snak om, hvad de kunne bruge klubben til og følgende blev nævnt efterfølgende:

- socialt samvær
- blive bedre til at forstå rettigheder og muligheder
- 3F's opbygning
- fredagsbar
- praktik/teori murerarbejde
- blive bedre til at fremlægge
- få besøg af en mester/byggeleder
- udflugter
- nørdklub (optræning til skills)

Så i det store hele er lærlingene jo enige med os tre "voksne".

Min store passion ved denne her lærlingeklub er at skabe et fællesskab, hvor flere unge mennesker får interesse for det faglige arbejde. Det var rigtig dejligt at høre, at en af deres kæpheste var bedre at kunne forstå deres rettigheder samt muligheder som lærlinge, når de er medlemmer af 3F

På sigt håber jeg også, at vi kunne få startet noget 3F Sydsjælland Ungdom op, men det er jo bare en af mine drømme.

Landsklubbens gruppe på Facebook:

TAL MED ANDRE MURERE

Kom med i vores gruppe kun for medlemmer på Facebook. Faglige snakke om OK23, efteruddannelse og murerlivet.

Skan med mobilen her:

APROPOS:

Murerfestival
20. maj ved
Herning.
Konkurrencer og
faglige indslag.
Skan og læs
invitation her

Lyt til dit murværk

Der bliver sagt og skrevet meget om byggeriet i stribevis af danske medier. Og bedst som du tror, du har set og hørt alt om byggeri, dukker der lige tre nye kanaler op.

Så hvis du har appetit på mere viden om dit murerfag og den branche, det murede byggeri er en del af, så er her tre forslag til podcasts, du kan lægge øre til en fredelig stund på landevejen hjem fra job.

Er det noget andet, du søger? Tag et kig på byggerietspodcast.dk, en hjemmeside, som har forsøgt at samle alle de podcast, som fortæller om byggeri.

BYG VIDERE med Pia Schøtt-Larsen

Podcasten er om murere, murværk, uddannelse og efteruddannelse. Vært er Pia Schøtt-Larsen, som selv er murer, og som i dag arbejder som

uddannelseskonsulent i Byggeriets Uddannelser.

Find podcasten i din foretrukne podcast-app.

RADIOTEGL med Ane Cortzen

RadioTegl udgives af teglværkerens brancheforening Danske Tegl. Podcasten går i dybden med dansk muret byggeri. Ny vært på podcasten er Ane Cortzen, som mange sikkert kender fra Danmarks Radio.

Find podcasten i din foretrukne podcast-app.

UNDER HJELMENE

Under Hjelmene er et blad om byggeriets arbejdsmiljø – men det er også en podcast. Så hvad enten du vil læse eller lytte dig til gode tips om sikkert arbejde, er der råd at hente her.

Find podcasten i din foretrukne podcast-app.

Tag sjakket med til Schackenborg:

Landskonference 2023 for stenhuggere, stenindustriarbejdere og stukkatoører

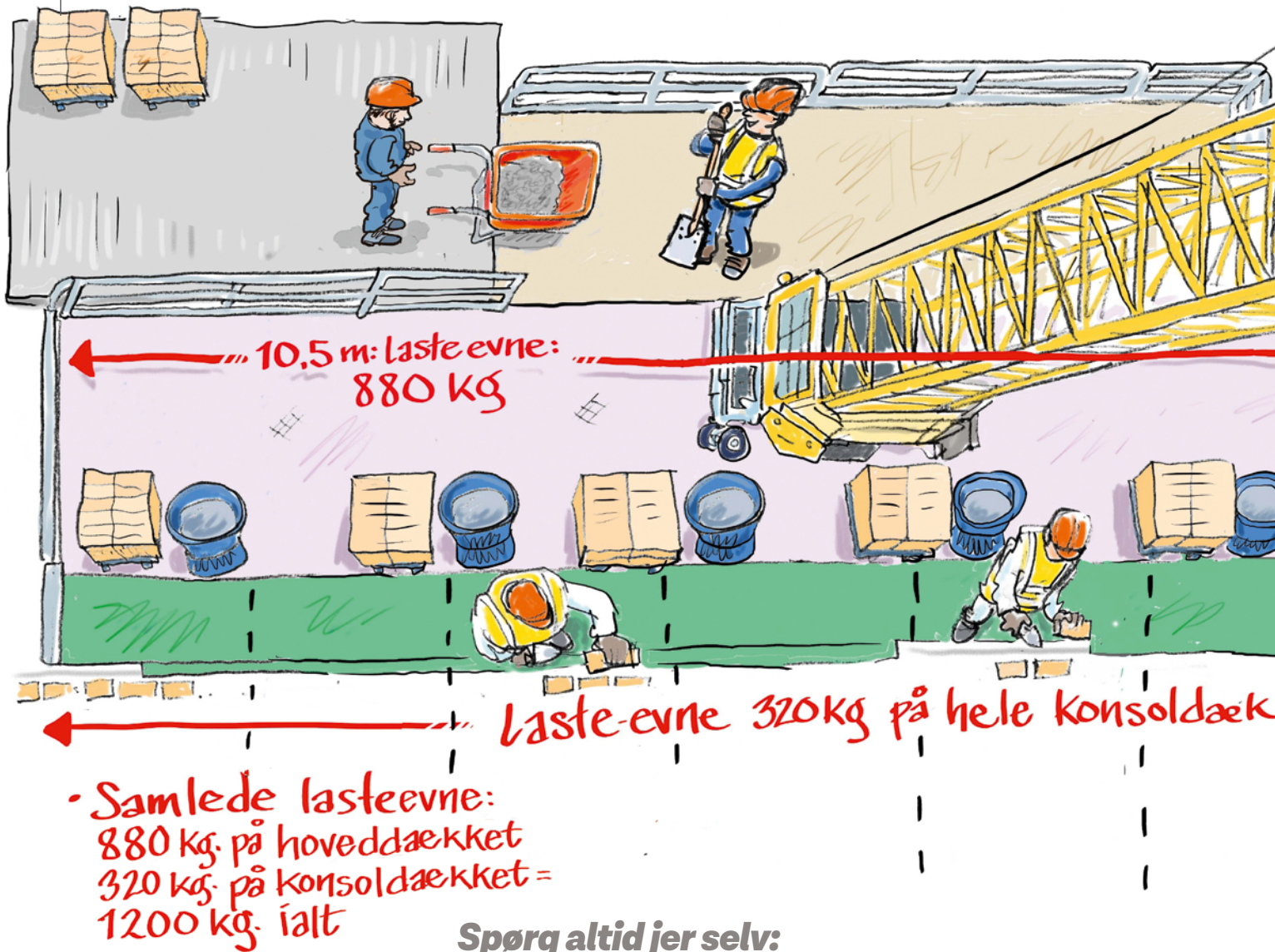

Dato: Den 3.-4. november

I år går turen til Schackenborg Slot i Møgeltoender, og konferencen afholdes på Rudbøl Grænseskro ved den tyske grænse.

Sæt allerede nu kryds i kalenderen.

Der vil senere blive udsendt en invitation med program og praktisk info.

Spørg altid jer selv:

Kan arbejdsplatformen holde til det?

Efter voldsom platformsulykke i Aalborg: Kig altid arbejdsplatformen efter i sømmene, inden I kører op

Det er altid vigtigere at komme hel hjem fra arbejde, end at blive færdig til tiden. Det er en gammel sandhed, men den er desværre blevet højaktuel igen efter en ulykke i Aalborg den 16. januar:

En et-søjlet platform brækkede over på midten og en murer styrtede cirka otte meter ned og kom alvorligt til skade. En anden hørte en høj lyd fra platformen, lige før den knækkede, og nåede at redde sig op på muren. Mureren, der faldt ned, var

mere end heldig. Han er i live, og er ifølge muremesteren oppe at gå på krykker.

Sikkerhed først

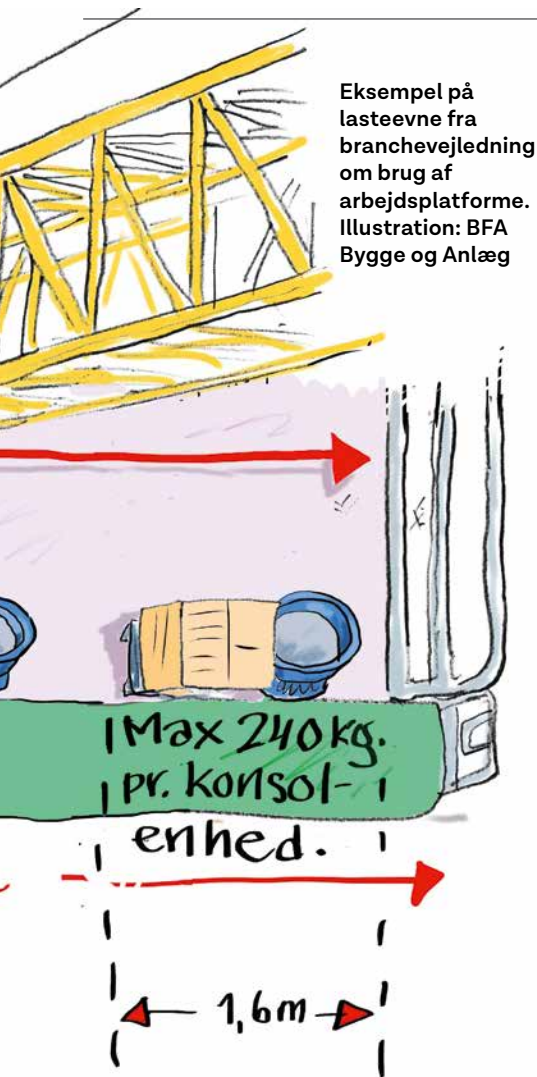
En ulykke som den i Aalborg skal aldrig ske igen. Det kan alle sikkert hurtigt blive enige om og give hinanden håndslag på. Men hvis vi i murerbranchen skal være sikre på, at vi ikke har sat alt på ét bræt, men tværtimod står på sikker grund, når vi står på en arbejdsplatform, så er

vi i branchen nødt til at tage sikkerheden ved benyttelse af platforme mere seriøst, end vi gør i dag.

Vær sikre

De vigtigste skridt mod bedre sikkerhed, er dem I som murersjak selv tager ude på byggepladserne:

- Tjek platformen dagligt
- Tjek platformens journaler
- Hav styr på, at platformen har bestået det lovpligtige 12-måneders eftersyn, før I tager den i brug

Det skal aldrig ske igen. Respekter vægtgrænserne. Find den fulde branchevejledning om brug af arbejdsplatforme ved at scanne med mobilen her:

Eller find vejledningen via dette link: kortlink.dk/bfa-ba/2k886

- Sæt jer ind i, hvordan man anvender en arbejdsplatform på forsvarlig vis (start med at læse branchevejledningen, se ovenfor)
- Vælg en arbejdsmiljørepræsentant, som bl.a. kan stille krav til sikkerheden på platforme
- Brug jeres øjne og jeres sunde fornuft.

Lige tilbage fra eftersyn

Murerne, der kom galt af sted i Aalborg, kørte op på en arbejdsplatform, som lige var kommet tilbage

fra et stort eftersyn. Både de og muremesteren var derfor hvad det angår i god tro om, at arbejdsplatformen var solid og sikker. Men det var den ikke. Bærende bjælker under platformen var gennemtæret af rust. Det var der bare ikke nogen, der tjekkede.

At arbejdsplatformen – en Scancelimber 4000 – tilmed ifølge Arbejdstilsynet var læsset for tungt og i øvrigt efter 3F's overbevisning som model uegnet til opmuring, gør selvfølgelig ikke sagen bedre.

Muremesteren oplyser til Mureren, at han vil tage det fulde ansvar for ulykken og vil betale bøden, som formentlig er på vej fra Arbejdstilsynet. Men i 3F vil vi nu presse på for at få Arbejdstilsynet til at stille større krav til de firmaer, som laver eftersyn på arbejdsplatforme. Det kan fx være i form af krav om en akkreditering, som man kender det fra fx tilsyn af elevatorer.

Vi skal ikke være færdige

Men vi skal alle tage ved lære af ulykken, anfører mureropmåler Michael Adamsen fra 3F Aalborg. Få dage efter den tragiske hændelse kiggede han ind til kollegerne til den nedstyrede murer.

– De står gudhjælpemig på en ny platform uden at have fået den fornødne dokumentation. De har bare stukket hovedet ind under platformen og set efter, om der var huller i den. "Der mangler ikke ret meget, og vi skal bare lige være færdige", forklarede de til mig, fortæller Michael Adamsen, som også er formand for landsklubbens arbejdsmiljøudvalg.

Et wake-up-call

Landsklubben har lige siden platformene for alvor begyndte at gøre deres indtog råbt vagt i gevær. Der kan ske alvorlige ulykker, fordi sikkerheden halter, har vi påpeget. Platformene bliver bl.a. ofte læsset for tungt, man sikrer ikke korrekt mod nedstyrtning, eller platformene bliver brugt, selv når det blæser for meget. Ulykken i Aalborg må hellere end gerne blive det wake-up-call, der får alle i murerfaget til at skærpe opmærksomheden, før de kører op.

– Vi har i 3F haft fornemmelsen af, at der er blevet overbelastet i

lang tid. Mange benytter også en platform, der er for lille. Man skal op i de store, fx Scancelimber 10000, for at have en platform, der kan bære både det mandskab og de materialer, der skal til for at udføre opmuringarbejde, siger Flemming Hansen, der er arbejdsmiljøkonsulent i 3F Byggegruppen.

Hvis platformen er mindre, så må man enten skrive sig ud af det og køre op og ned flere gange. Eller bruge et traditionelt stillads.

– Men liften er jo et godt redskab. Vi skal bare ikke udsætte os selv for risiko, slår Flemming Hansen fast.

Sikkerhed først:

FØR DU KØRER OP

Fyld ikke mere på platformen, end den kan bære.

Brug kun en platform, der er egnet til det arbejde, I skal udføre.

Læs pixihæftet: *Arbejdsplatform til opmuring*, som vi har sendt ud sammen med denne udgave af bladet Mureren.

Bjarke og og Asbjørn valgte den åbne svendeprøve

- det gjorde alle de andre murerlærlinge også

Åbne svendeprøver er et vigtigt skridt på vejen til at uddanne de bedste murere i verden.

De unge skal lære selv at bruge hovedet og tage ejerskab over deres svendeprøve, siger faglig sekretær i 3F Sydsjælland Mikkel Ulrich.

Murerfaglærer på EUC Sjælland i Næstved, Geoffrey Madsen er enig. Derfor har de ved de seneste fire-fem svendeprøver taget en snak med murerlærlingene og lagt et mildt pres på dem: Vælg den åbne svendeprøve.

Alle vælger den åbne

Resultatet er, at det gør alle lærlingene nu.

- Vi har inspireret dem til at vælge den åbne prøve. Det skal være deres valg, præciserer Geoffrey Madsen.

- Vi gør det, fordi eleverne får ejerskab. Der er kun én, der har lavet lige netop den svendeprøve i hele verden, og når de står med det færdige resultat, så bliver de bare glade, tilføjer Mikkel Ulrich. Geoffrey Madsen nikker:

Midt i svendeprøven ...før den praktiske

Asbjørn Jens Holst Dalsgaard (murerspeciale)

Jeg gør op med det firkantede byggeri

- Jeg har valgt at vise i mit speciale, at jeg gør op med det firkantede byggeri. Lige nu går det godt, jeg har lige afleveret mit projekt til godkendelse.

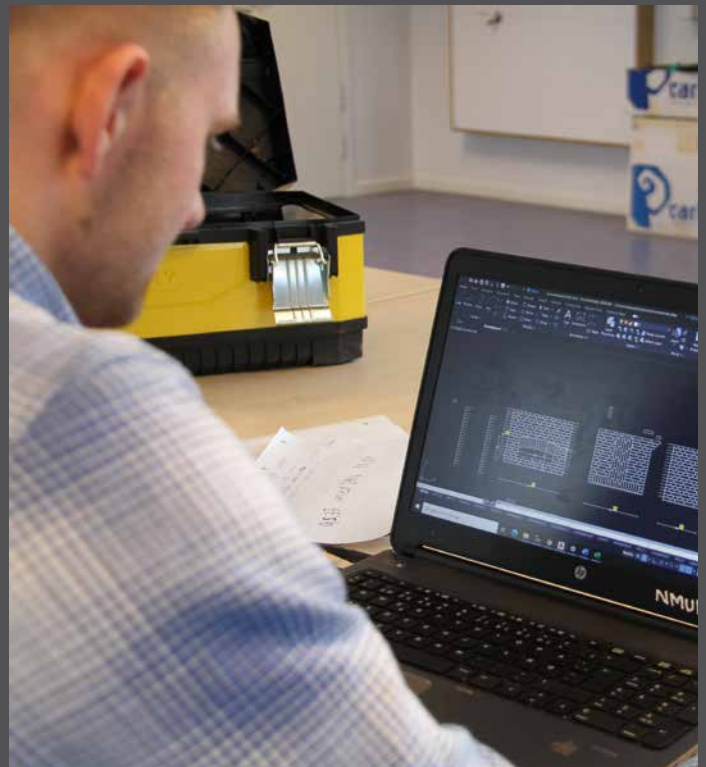
- Jeg vil lave en facade med standerskifte i midten og løber 1-forbandt både vandret og lodret. B-facaden bliver en segmentbue med en gesims i toppen. Den sidste facade skal overfladebehandles - filses med skalcem.

Den åbne prøve giver en smule mere usikkerhed:

- Jeg skal virkelig være sikker på, at jeg har forstået tingene. Så man skal holde tungen lige i munden. Men det er også fedt.

En uge senere: - Jeg er ved at forberede min fremlæggelse. Og jeg har set på, om jeg skulle lave en trykket fuge med jern eller en skrabefuge.

- Man er lidt nervøs for, om man har forstået det hele, men det ville man være lige meget hvad.

Asbjørn Dalsgaards far er også murer, men han brugte nok ikke en computer, da han skulle op til svendeprøve.

- Vi får nogle virkelig stolte elever ud på den anden side, siger han.

Uddanner fremtidens murere

At skolen har sat sejlene til for at få lærlingene med på den galej er ikke bare et tilfældigt påfund. Der er mening med galskaben. Åbne prøver peger ud i fremtiden, anfører Geoffrey Madsen:

- Åbne prøver giver murere, som kan tænke og løse opgaver på egen hånd. I fremtiden skal murere ikke bare kunne lægge brikker. De skal også forstå, hvad de laver, siger Geoffrey Madsen. Det handler om at øge kvaliteten af uddannelsen ved, at de murere, som kommer ud, kan give mester fagligt modspil og kunderne indsigtfuld vejledning.

Kultur under forandring

Branchen er ikke klar til at udnytte den slags murersvende endnu, mener Geoffrey Madsen. Men det er på vej.

- Skolen er som regel 10-15 år foran virksomhederne. Men om

nogle år, når der er nye mestre med en anden viden på kasketten, så vil vi se en ny og mere inddragende virksomhedskultur, spår han.

Mere selvstændige svende er også en vigtig oprustning i en global verden, mener den sydsjællandske faglærer:

- Hvis faget skal bestå, så skal vi kunne noget mere. Mikkel Ulrich kan ikke være mere enig:

- I Danmark skal vi uddanne de bedste murere i verden, supplerer han. De allerbedste må da gerne være fra Næstved og omegn.

Alle svendeprøver på mureruddannelsen på EUC Sjælland i Næstved er åbne. Faglærer Geoffrey Madsen og Mikkel Ulrich tjekker her den teoretiske del af prøverne.

prøve

Bjarke Ulf Jensen (murerspeciale)

Ingen kan gøre det pænere end mig

– for ingen andre har lavet det

- Jeg laver den åbne prøve for at kunne lave mit eget. Danne mit eget overblik over, hvad der giver mening. Friheden i det. Ingen kan gøre det pænere end mig - ingen andre har lavet det.

- Jeg laver en kombi-mur; en firkant og to vinger. Standerskifte. En segmentbue med en gesims over. En tilbagetrukket blænding. Og en helstensmur, der er overfladebehandlet. Jeg har valgt det, jeg er stærk i. Jeg ville gerne lave stik, men fik at vide, at det nok ikke var en god idé. Jeg har også overvejet strømskifte og en rund mur. Og Flensborgsten, for jeg har muret med dem i Tuborg Havn. Men det ville nok knibe tidsmæssigt.

Bjarke Ulf Jensen formede hele sin opgave ved at jonglere med elementer i autocad. På billedet: Asbjørn Dalsgaards hånd, Bjarke Jensen ønskede ikke foto.

- I starten var det lidt hårdt. Hvordan skulle jeg passe alt ind på syv dage? Fliser, priming, tørretider, er blanderen gået i stykker. Nu er jeg mere rolig. Alt er på tegning og jeg har opfyldt alle krav.

- Jeg har valgt murerspecialet, fordi jeg laver skalmursarbejde i firmaet - Sandholt & Pedersen. Kulturen i firmaet er noget særligt. Man tager sig af hinanden. Jeg har følt mig mere som svend end lærling. Jeg har lagt flere sten end flere af svendene. Frihed i arbejdet er der dog ikke noget af. Det er bare derudaf. Jeg har heller ikke en forventning om at få frihed som svend. Jeg skal bare mure stenene i. Måske er det mere hos de små mestre, at man får frihed.

En uge senere: - Jeg er i hallen og øve. Jeg føler mig klar og ved godt mod. Jeg er selvfølgelig lidt nervøs, men det kan ikke undgås, Man må bare prøve at mure det, man kan.

Fag, hygge, netværk, fest:

“Jeg vil være den bedste murer, jeg kan blive”

Ny murerlærlingeklub på Sydsjælland skal give unge mulighed for at nørde med faget, dele erfaringer fra lærepladser og være grobund for hygge og fest.

Det seriøst fede: Kirker, hvælvinger, spidsbuer. Restaurering helt generelt.

26-årige Magnus Grauengaard vil gerne have mulighed for at nørde igennem med de dele af murerfaget, han virkelig brænder for.

- Jeg har efterspurgt noget ekstra, lige siden jeg startede på mureruddannelsen. Jeg vil gerne “gå til murer” og blive den bedste murer, jeg kan blive, fortæller Magnus

Grauengaard. Det er hans indfaldsvinkel til at gå med i den lærlingeklub, som lige er blevet sat i søen af EUC Sjælland og 3F Sydsjælland i samarbejde. Lærlingeklubben EUC Sjælland har også fuld opbakning fra landets med afstand yngste murerklubformand: Nicklas Krogager, 22 år, formand for murerklubben i 3F Sydsjælland. Han er selv initiativtager til klubben sammen med faglig sekretær Mikkel Ulrich, 3F Sydsjælland, og murerfaglærer Geoffrey Madsen, EUC Sjælland. Han blev svend i 2021.

Vi savnede det

At kunne nørde med faget og hygge sig med hinanden og på den måde opbygge et fællesskab og et sammenhold er noget af det, Nicklas Krogager lægger vægt på.

- Vi har snakket om at få et fællesskab uden for skoletiden. Hvor man kan lave nørdeting inden for murerfaget og generelt hygge sig. Det savnede vores hold, og jeg har snakket

Magnus Grauengaard vil gerne bruge lærlingeklubben til at nørde igennem med sit fag – men lægger også vægt på det sociale og at kunne sparre med andre om at være lærling.

med flere, som siger det samme. Der er mange, der har været positive over for det, siger Nicklas Krogager, som også er formand for 3F Ungdom i Region Sjælland.

Gevinster at høste

Nicklas Krogagers eget drive til at gå ind i fagligt arbejde kommer igen - gennem det netværk, han opbygger:

- En af de største grunde til, at jeg vil engagere mig, er at jeg får nye bekendtskaber inden for alle fag og nye kontakter rundt om i landet, siger han.

Ikke alle har hans engagement, men han håber, at en lærlingeklub kan være med til få de unge til at øge interessen for det fag, de er ved at uddanne sig i og den skole og de virksomheder, der danner rammerne for det. Der er mange gevinster at høste ved at blive en mere sammentømret flok, påpeger han med et eksempel:

- Mit eget hold var et mærkeligt, sammenblandet hold. Men når alt gik imod os, stod vi sammen. Hvis der fx var fejl på de tegninger, skolen gav os til prøver, fortalte vi skolen, at det ikke var i orden, og at vi skulle have længere tid. Man kan også få meget ud af at tale med dem fra andre hold. Det kan give større samling på holdene. Desuden kan man også hjælpe hinanden. Lærerne har af og til travlt, siger Nicklas Krogager.

De bedste i verden

Danmark skal have de bedste murere i verden, og det gør da ikke noget, hvis de allerbedste kommer fra EUC Sjælland. Det er en af faglig sekretær Mikkelt Ulrichs to bevæggrunde for at støtte den nye lærlingeklub. Den anden er at fortælle de unge om den danske model og deres rettigheder på arbejdsmarkedet.

For faglærer Geoffrey Madsen handler det selvfølgelig også om at uddanne dygtige murere:

- Når man har elever, som i den grad vil dygtiggøre sig i deres fag, så kan man næsten ikke ønske sig mere, smiler han.

- Jeg vil også meget gerne være med til at skabe noget for eleverne, hvor de kan være fælles om den uddannelse, de er i gang med, tilføjer han.

Låne hal af mester

Nicklas Krogager er enig i, at 3F, regler og rettigheder skal fylde noget. Det

kan fx være et besøg af én af byggegruppens forhandlere, som fortæller, hvordan det er at være i den rolle.

- Unge skal have indsigt i sådan noget som overenskomst og priskurant. Hvis mester snyder, og man

skal i retten, er det meget rart at vide lidt, siger Nicklas Krogager.

- Og så har vi spurgt en mester, om vi kan låne en hal til at nørde i. Han var ikke afvisende, nærmere positivt indstillet, fortæller Nicklas Krogager.

Få en god dag ud af at tage til skills sammen i Lærlingklubben.
Foto: Lasse Lagoni/SkillsDenmark

Brug 3F og murerfagets landsklub som ramme:

FÆLLESSKABET ER LIGE SÅ NATURLIGT SOM VÆRKTØJSKASSEN

Unge skal forme 3F som den form for fællesskab, de synes er fedt, siger Morten Ryom, formand for 3F Ungdom.

3F spænder over en bred vifte af unge: Fra lærlinge til udlærte svende, fra unge på sabbatår og i fritidsjob til unge arbejdstagere, som alle har forskellige forventninger til 3F. Men unge har fælles forventninger om, at 3F er en proaktiv fagforening, siger Morten Ryom, formand for 3F Ungdom til bladet Mureren.

- Vi skal vise de unge, at 3F er mere end det glorificerede forsikringsselskab. 3F skal være et fællesskab, som er lige så naturligt som værktøjskassen. Vi skal lære de unge at sætte lighedstegn mellem deres fag og det at være i en fagforening. Men 3F skal ikke kun være dem, der sikrer dine løn- og arbejdsvilkår. Det skal også være dem, du tager til skills sammen med, laver en kortklub igennem eller tager til ølsmagning på et bryghus med. Hvis der er et stærkt netværk, så bliver folk også hængende - og så synes de, at de får noget for pengene, siger Morten Ryom.

Deres talenter missede guldet - er skills så noget værd?

“Vi er alle sammen begejstrede - det er jo kæmpestort”

Skills giver murerfaget omtale, og det har en afsmittende effekt på andre murerlærlinge at have en skills-deltager, siger murerfaglærere

Man vinder ikke sølv, man taber guld, lyder et mundheld blandt sportsfolk. Men skills handler kun lidt om medaljer. Målet er at tiltrække flere til mureruddannelsen og at give flere murerlærlinge lyst til blive dygtige til deres fag. Sådan ser i hvert fald tre murerfaglærere for nogle af de skills-deltagere, som ikke vandt ved DM i Skills 2023, på tingene.

En positiv oplevelse

Med en tredjeplads i flisemurer til Viktor Aaskov Nielsen er murerfaglærer Flemming Jørgensen godt tilfreds.

- Jeg kunne da godt tænke mig, at han havnede øverst. Men det var første gang, han deltog. Han gjorde det rigtig godt, fortæller Flemming Jørgensen. Fra Tradium i Randers melder Kent Sivertsen, at Patrick Dahl Gråbæks andenplads i flisemurer efterlod skolen og ikke mindst Patrick i let skuffet tilstand:

- Vi havde håbet på noget mere, men vender stærkt tilbage næste år, lyder det fra Kent Sivertsen. Skolen fik også en tredjeplads i murer med Julius Brøgger. Generelt går skolens uddannelsesudvalg en del op i skills, siger han:

- Vi er alle sammen begejstrede - det er jo kæmpestort.

Og for EUC Sjælland endte det med, at Jonas Schwartzbach Kroman kom sidst i murerfinalen.

- Vi fik det vendt til en positiv oplevelse. Det var lidt en overraskelse, at han kvalificerede sig til dette DM - jeg havde regnet med, at han først skulle med næste år,

fortæller murerfaglærer Martin Jørgen Andersen fra EUC Sjællands Køge-afdeling.

At udfolde talentet

Sidste år kunne DM i Skills fejre de første 25 år. Før skills blev til, var der ikke noget, der hed talent og håndværksmæssige ambitioner i håndværksfagene, har Jesper Juul Sørensen, tidligere formand for Skillsdenmark og en af initiativtagerne til at indføre skills i Danmark ved flere lejligheder påpeget.

- Det hele begyndte faktisk med, at vi inden for murerfaget gerne ville stille nogle større krav til eleverne og give dem mulighed for at udfolde

deres talent, sagde Jesper Juul Sørensen i forbindelse med jubilæet.

En gulerod

Skills er helt klart en gulerod for en gruppe af murerelever, istemmer de tre faglærere. På forskellige niveauer har de tre skoler integreret skills-forløbet lokalt med nørdeklubber, fællestræninger og lokale skills-konkurrencer. De er også enige om, at det smitter af på andre murerelever at have en skills-deltager gående:

- Nogle af de andre bliver fascinerede; kan man også det som murer, siger Martin Jørgen Andersen. Han tror, at skills kan være med til at skabe flere fagligt stolte elever.

- Vi har en skills-deltager, som var med i Høng, som den dag i dag kigger ind til murereleverne og giver dem gode råd og svarer på spørgsmål, fortæller Flemming Jørgensen.

- Jeg synes også, vi generelt har fået nogle mere spændende opgaver i hallen, tilføjer han.

Kent Sivertsen mærker også afsmittningen:

- Andre elever ser lidt op til nogen, der kan noget mere. Det giver lyst til at prøve noget nyt. Det synes jeg er spændende. Men det er en lille kreds, der interesserer sig for det. De fleste vil bare gerne ud og tjene penge, siger han.

Det genkender Martin Jørgen Andersen:

- Mange har ikke det drive og glæden ved deres fag.

Et spørgsmål kan være, hvordan skills fremover kan løfte også denne gruppe?

Ændrer syn på håndværkere

Skills er med til at ændre billedet af en håndværker i befolkningen, mener Martin Jørgen Andersen:

- Skills er med til at vise, at murere kan mange andre ting end at stable sten. Og så har vi jo haft piger med i de senere år. Det viser, at det ikke kun er et mandefag, siger han.

Om skills får flere til at blive murere, er svært at sige. Der er stemmer, som siger, at skills ikke virker helt som ønsket på elever fra folkeskolen. Kent Sivertsen påpeger, at det bare generelt er vanskeligt at flytte de unge:

- Det er et tungt læs at flytte. Måske kan skills være med til det - men det kan ikke stå alene. Vi har også i det

daglige masser af folkeskoleelever, der kommer ind på Tradium og prøver at mure. Men det er svært at vække interessen, anfører han.

Skal skills længere ud over scenekanten kan det bl.a. ske ved, at udtagelsesmesterskaber bliver holdt offentligt, bemærker Martin Jørgen Andersen. Vinderne kunne også få fokus i længere tid, mener han. Flemming Jørgensen er glad for skills, som godt må fylde noget - bare ikke for meget. Men han efterlyser bredere opbakning fra skolerne.

- Herovre ser vi kun EUC Sjælland og EUC Nordvestsjælland, oplyser han.

Vinderne

Vinderne af DM i Skills blev i 2023:

I murerkonkurrencen for tredje gang i streg Gry Astrup, Herningsholm Erhvervsskole og ansat hos Glen Østergaard, Spjald.

I flisemurerkonkurrencen Kristian Bak Hansen, EUC Nord, Hæstrup Murerforretning ApS.

Skills-finalisterne er dygtige håndværkere - helt ned i de mindste detaljer.

De tre ovne hos Fortum i Nyborg (det tidligere Kommunekemi) er rotéovne – de drejer rundt under forbrændingen. Den roterende del er det bronzefarvede rør.

Tiltrukket af eventyr og frihed

På den anden side af Jorden står der ovne bygget af eventyrlystne, danske ovnmurere. På den anden side af de uger, hvor man kun ser indersiden af en ovn, venter friheden

Hvad der helt præcist skete den 24. januar 2023 på Fortum, det tidligere Kommunekemi, står endnu ikke helt klart. Men et uheld i én af anlæggets tre ovne medførte en del skader. Da hændelsen indtraf og alarmen gik, stod ovnmurer Carsten Nielsen inde i én af ovnene.

- Vi smed alt, hvad vi havde i hænderne og løb direkte til samlingspladsen, fortæller han.

Januarfreden brudt

Som følge af den beskadigede ovn var ovnmurerne fra firmaet Zampell, som tre gange årligt besigtiger og reparerer Fortums tre forbrændingsovne, nødt til at mande op og indkalde ekstra kolleger for hurtigst muligt at få gjort ovnen køreklar igen.

Én af de indkaldte er Allan Kristiansen. Han var ellers i fuld gang med at nyde én af de tilbagevendende perioder med frihed fra arbejde, som ligger spredt hen over året, og som er fast ingrediens i arbejdslivet som ovnmurer. At januarfreden pludseligt skulle høre op med hændelsen i Nyborg, huer ham ikke. Men sådan er branchen. Og på den anden side af det aktuelle ovnarbejde venter nye dage, uger, måneder, hvor man kan nyde friheden og gøre præcis, hvad man har lyst til. Dét er for Allan Kristiansen den helt store fordel ved tilværelsen som ovnmurer.

Kolde ovne koster kassen

Kolde industriovne er nærmest altid forbundet med eksorbitante udgifter for ovnenes ejermænd. En ovn, der ikke kan brænde er en ovn, der ikke kan producere. Tabet ved ingen

Tillidsrepræsentant Allan Kristiansen med en ovnsten i favnen.

Fortum har investeret et anseligt beløb på at forbedre arbejdsmiljøet for ovnmurerne. Det kan bl.a. tydeligt ses, når ovnmurerne arbejder i længere perioder i streg. Med arbejdsmiljøforbedringerne kan de holde sig friske og ved godt mod.

Transportbånd minimerer behovet for at løfte på de tunge ovnsten.

En indbygget platform gør, at arbejds højden hele tiden er tilpas. Når højden skal justeres, løftes platformen og rotérovnen drejes.

produktion kan løbe op i millioner af kroner om dagen. Derfor betyder de fire millioner kroner i materialer, det koster at genopstarte Fortums ovn ikke det store. Hvad der derimod er alfa og omega er ovnmurerens tempo. Til den beskadigede ovn i Nyborg er der otte uger til at blive færdig med reparationerne.

Intenst arbejde – og så fri

Fordi tempo afgør, hvor mange penge man hælder i kloakken pga. en inaktiv ovn er kutymen i en branche, hvor man nærmest altid er udligger, at man arbejder 12 timer om dagen i toholdsskift syv dage om ugen. Det kan stå på i nogle uger. Hos Fortum i Nyborg er det dog kun ti timer om dagen og med en ugentlig fridag.

– Men hvis du er af sted i syv-otte uger uden fridage, så er du ved at være smadret. Også mentalt, siger Carsten Nielsen.

Men så venter præmien også: De efterfølgende ugers totale frihed.

Duften af eventyr

Arbejdet kan foregå over hele kloden. Formand Jim Hansen er eksempelvis lige kommet hjem fra Thailand. Han kan ikke lade være. Det er sjovt, fordi det er en livsstil.

– Det er kun min kone, der kan sige nej, griner han. Qatar, Dubai, Mexico, Mauritius bliver også nævnt som rejsemål for en ovnmurer.

Duften af rejse og eventyr er noget, der gennem tiden har lokket mange af ovnmurerne til. I mange tilfælde ser man ikke meget andet end indersiden af en ovn samt et hotelværelse, når man er væk. Alligevel taler Jim Hansen begejstret om sine ture til fjerne destinationer – og hans søn er nu på vej ind i branchen af samme grund. Jim Hansen har ikke selv gjort det – men han nævner, at man jo godt kunne tage en uges ferie, når man nu alligevel var i Mexico – måske det kunne være en tilgang til ovnmurer-hvervet, som kunne tiltale en del unge.

Faglig sekretær Mikkel Ulrich skal lige prøve og lægger et par ovnsten. Mange ovnmurere er medlemmer i 3F Sydsjælland.

Vi mangler hele tiden folk

Vi kan åbenbart godt lide at futte ting af ved meget høje temperaturer her på jordkloden. Der er store ovne til at brænde af i over hele kloden. Både til lands og til vands. De bliver alle sammen isoleret af ovnmurere, som derfor er alt andet end en uddøende faggruppe.

I Danmark er ovnmurerne dog om ikke uddøende, så i hvert fald aldrende. Det vil den lille gruppe yderst rutinerede ovnmurere i firmaet Zampell gerne lave om på.

– Vi håber, at vi snart får nogle nye ansigter at se. Vi mangler hele tiden folk, siger Allan Kristiansen, der er tillidsrepræsentant for ovnmurerne i Zampell, en virksomhed med speciale i ildfaste løsninger.

Eventyrlysten begynder at banke i hjertet

Den farende svend og naver
Jens Breinholt går mod fjerne
destinationer og fremmede
kulturer

Da naver Jens Breinholt i foråret '22 sidst skrev hjem til landsklubben, havde han arbejdet og rejst lige syd for grænsen – i Tyskland og Polen. Nu har naver-livet ført ham om på den anden side af jordkloden. Læs hans beretning her.

*"Vi knuser
gamle teglsten
og kommer
stenmelet i
mørtlen"*

Rumænien

Tagarbejde med seks-syv generationer af teglsten

Georgien

Hilsen fra Jens s.C.U.K Nav:

Kære alle murerkollegaer!

Jeg vil igen komme med et lille skriv om livet på landevejen. Jeg vil skrive om de seneste tre arbejdspladser, jeg har været på. Derfor må vi skrue tiden lidt tilbage, ja faktisk tilbage til sommer sol og varme i juli 2022:

En lille gruppe af rejsende bestående af mig og fire andre mødes i Orléans (tyskere, franskmænd og mig som dansker.) Vi vil alle gerne deltage i et årligt projekt for rejsende i Sibiu i Rumænien.

I gennem cirka 14 dage med tomlen ude og stort smil på læben fører vejen os gennem Frankrig, Schewiz, Tyskland, Østrig og Ungarn for til sidst at ende i Rumænien. I løbet af de to uger på stop udveksler vi kulturelle forskelle samt oplever lidt af hvert, mens vi bliver klogere på hinanden. Da vi når Sibiu, tager vi straks til svendeherberget. Der er allerede seks andre, der også skal hjælpe til med projektet. I løbet af af august måned står den på at reparere skorsten, udskifte sten mm. Puds af bagvæg på tagryggen og reparere taget med udskiftning af ødelagte teglsten med nye (taget er uisolaret).

Efter optælling kommer vi frem til, at taget nu er lagt med seks-syv generationer af teglsten.

Af sted mod øst

Efter arbejdsperioder begynder rejse- og eventyrlysten at banke i hjertet, og denne gang var ej anderledes. Af sted fra Sibiu med kurs mod øst. Jeg tager af sted sammen med en anden. Vore veje skilles dog efter en uge plus det løse, da han "kun" skal til Istanbul. Det er dog ikke værre, end at jeg møder en anden i Ankara et par dage efter.

Sammen finder vi ud af, at alt ikke kan klares med et smil og en sludder. For at krydse grænsen til Iran skal man bruge et visum. Nå ja, selv det kan jo ikke slukke vores gode humør, og senere viste det sig, at det også var godt ikke just at ende der. Vi tommer fra grænsen videre til Georgien.

I Georgien stod den igen på arbejde, denne gang lidt flisearbejde, puds og isolering med halm og ler. Det lidt spidsfindige i denne omgang er, at man ikke sådan kan købe alt, hvad man kan have lyst til, når man kommer ud af Europa, og et fælles ønske om ej at bruge cement fører til, at vi selv må fremstille en form for puzzolat, da hydraulisk kalk ikke er til at opspore. Vi knuser gamle teglsten og kommer stenmelet i mørtlen. Fælles for de to pudsprojekter er, at vi begge steder laver sgraffito, som er en italiensk pudsform: Man pudser i to forskellige farver, og derefter kradses man et mønster ud.

Jens prøver kræfter med den italienske pudsform sgraffito. Teknikken består i at lægge et lag, som får lov at tørre, hvorefter man i halvtør tilstand skraber det af, hvor man vil have et mønster.

Og videre østover

Efter arbejdet i Georgien træffer vi en mere og er nu tre sammen om at rejse. Planen om at fortsætte mod øst må som sagt revideres på grund af protester i Iran og krig i Armenien, Aserbajdsjan og Rusland. Med de få penge vi havde, tog vi en impulsbeslutning og fløj til Nepal.

I Nepal er igen et stort kulturchok i vente, alt er meget anderledes. Ikke nok med at vi igen skal lære et nyt alfabet at kende. Den står også på et nyt tal-system. Vi lærer at spise med hænderne, hvilket kan være enormt svært, når man spiser dal bhat (ris med flydende linsesovs samt lidt grønt). Generelt skal man lede langt efter en skraldespand, og affald ligger og flyder overalt i naturen. Samt et generelt andet livsperspektiv.

Det første stykke tid står på rejse og på som altid at forsøge at forstå kulturen og sproget bedre i det pågældende land. Efter en rum tid får vi brug for at arbejde. Vi er heldige, at vi møder Yogi, som vi vælger at hjælpe. Han kender navertraditionen, da han før har mødt rejsende i Nepal. Yogi er en spirituel guru, der rejser rundt med få midler og forsøger at få bygget ashramer, der er steder hvor yogi og andet godtfolk kan meditere. Vi har lyst til at lære mere om denne tradition og lidt spirituel vejledning fra en ekspert lyder interessant i vores ører.

Vi kommer til at bo i et forladt hus i bjergene nær Pokharra og hjælper med at bygge en ashram udelukkende med ting, vi kan finde i junglen. Yogi har fået et stykke jord med en ruin på forærende. Vi pakker alle stenene til side og stabler tre nye vægge op. Vi laver en ovn ved siden af samt rammen til et bambustag.

Kort fortalt er det, hvad jeg har rodet lidt med det sidste halve år. Nu er jeg tilbage i det kolde Europa og glæder mig til en nyt år på landevejen.

Med kno
Jens s.c.u.k nav

Nepal

Her hjælper Jens med at bygge ashramer; huse, hvor man kan meditere.

OK23-forliget i byggeriet for 2023 og 2024

**Husk at
stemme!**

Højere løn

- Minimumslønnen stiger med 2 x 4,50 kr., i alt 9 kr.
- 2 procent mere arbejdsgiverbetalt pension (10 procent/2 procent)
- SH/FF, som nu hedder "særlig lønopsparing," stiger med 1,8 procent.

Priskuranterne

- Prislisterne stiger med henholdsvis 4 procent og 3,9 procent, i alt 8,06 procent
- 27 nye priskurantspriser fordelt på de tre priskuranter.

Løn ved fravær

- Barsel, graviditet, fædreorlov, forældreorlov bliver nu honoreret med fuld løn, dog max. 225 kr.
- Sygeløn stiger med 12,32 kr. i timen.

Akkord og opmåling

En hurtig fagretlig behandling ved uenigheder om mængder.

Kørselsgodtgørelse

Der skal nu betales for de første 35 km. Der kan ikke aftales 0 km, når der er mere end 35 km.

Vejrligsstop

Ny bestemmelse bl.a. angående mesters ansvar for kvalitet af det udførte arbejde og hjemsendelse.

Boligtillæg til udenlandske kolleger

Et ekstraordinært tillæg på 25 kr. i timen i de første fire måneder. Hvis arbejdsgiveren ikke herefter stiller passende bolig til rådighed, skal tillægget betales i op til 12 måneder.

- Tillægget tæller forfra ved ny ansættelse/udstationering
- Tillægget skal tillægges minimalløn, værkstøjspenge og akkordafsnit.
- Ret til lønforhandling efter 4 og 12 måneder.
- Passende bolig er med eget værelse, køkkenfaciliteter mv. og max. 50 km fra byggepladsen.

Højere lærlingeløn og pension

- Lærlingelønnen stiger med 8 procent i perioden.
- Pensionen stiger til 10 procent arbejdsgiverbetalt og 2 procent lærlingebetalt.
- Særlige lønopsparing stiger med 2 procent.

Arbejds miljø

- Ret til at standse arbejdet, hvor der er risiko for sikkerhed og sundhed
- Nye arbejdsmiljøindsatser overfor både små og store virksomheder.
- Bam-bus kan tilbyde supplerende uddannelse for arbejdsmiljørepræsentanter.

Uddannelse

- Bedre vilkår for at gå fra ufaglært til faglært målrettet den grønne omstilling.
- Forpraktikaftale for 15-17-årige i murerfaget mhp. at indgå en fuld uddannelsesaftale.

Tillid og lokalaftaler

- Ret til tillidsvalg i arbejdstiden og samtale med nyansatte (læs organisering).
- Mulighed for at arbejde på en 4-dages-uge, 37 timer. Skal aftales lokalt og aftalen skal forinden godkendes af den lokale fagforening.
- Mulighed for at indgå ikkeoverenskomst-fravigende lokalaftaler når der ikke er valgt en tillidsrepræsentant. Kan ikke omfatte akkordforhold og skal fremsendes til forbundet.

OK23 - hvad siger medlemmerne?

Når du læser dette, kan afstemningen om OK23 være lige op over – eller slut. Derfor ser du her kun helt kort i hovedpunkter, hvad overenskomsten vil indeholde, såfremt 3F's medlemmer stemmer ja. OK23-evaluering følger.